

POPULARIZAČNÍ SDĚLENÍ

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT PSY

Miroslava Jurkasová
414951, PSY-SOC

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek

Datum odevzdání: 1. 5. 2013

Fakulta sociálních studií MU, jaro 2013

Úvodní poznámka: Článek je pro populární psychologický časopis, který je určen především laikům.

Jak nás vidí, jak se vidíme a jací jsme my, Češi?

Odpoověď na tuto otázku ve své studii, věnované národním stereotypům, nastiňují Martina Hřebíčková a Sylvie Kouřilová.

Hřebíčková s Kouřilovou se pro svůj výzkum se inspirovaly Mezinárodním výzkumným projektem Personality Profiles of Cultures, který zjišťoval, jak se osobnostní charakteristiky reálných lidí ve 49 zkoumaných zemích světa liší od národních stereotypů. Nebude pro vás asi velkým překvapením, že se takřka neshodovali (kromě Japonska a Polska). Autorky studie se zaměřily na to, jak se vidíme my Češi a jak nás vidí naši nejbližší sousedé (Slováci, Poláci, Němci a Rakušané).

Pro měření národních stereotypů využily National Character Survey (NCS), který obsahuje 30 bipolárních škál. Každý z pólů je pak vymezen dvěma až třemi adjektivy nebo slovními spojeními. Ve výsledcích se autorky zkoumají shodu celých profilů osobnostních vlastností, ne jednotlivých vlastností.

Vzorek a metoda

Výzkum se prováděl mezi vysokoškolskými studenty, celkem se výzkumu zúčastnilo:

- ▲ 4038 studentů z České republiky (ve věku od 18 – 88 let, průměrný věk byl 22,64)
- ▲ 519 studentů ze Slovenské republiky (ve věku od 16 – 66 let, průměrný věk byl 24,39),
- ▲ 218 studentů z Polska (ve věku od 17 – 53 let, průměrný věk byl 22,7)
- ▲ 329 studentů z Německa (ve věku od 18 – 63 let, průměrný věk byl 23,73)
- ▲ 396 studentů z Rakouska (ve věku od 18 – 65 let, průměrný věk byl 25,02).

Studenti byli o výzkumu informováni na webových stránkách univerzit nebo obdrželi do svých e-mailových schránek výzvu k účasti na výzkumu (v sousedních státech byli osloveni studenti především z příhraničních univerzit). Následný sběr dat probíhal přes internet.

Jak nás vidí?

Z výsledků vyplývá, že Němci a Rakušané vnímají Čechy velmi podobně ($ICC^1 = 0,86$), zatímco slovanští sousedé (Poláci a Slováci) se v pohledu na Čechy shodnou méně ($ICC = 0,53$). Tyto rozdíly jsou pravděpodobně způsobeny naší dlouhou historií v rámci Československa. Naši sousedé na nás tedy nemají vytvořený jednotný názor, ovšem ani jedni se svými stereotypy neblíží tomu, jací opravdu jsme.

Jsme opravdu takoví?

Při posuzování shody mezi stereotypy a našich reálných vlastností bylo opět využito NCS škály. Stereotypy našich sousedů se s našimi reálnými profily takřka vůbec neshodují, což dokazuje nízká míra korelací u Němců ($ICC = -0,4$), u Poláků ($ICC = -0,11$), u Němců ($ICC = -0,03$) i u Rakušanů ($ICC = -0,01$).

1 ICC = vnitrotřídní korelace. Označuje, do jaké míry se spolu shodují dané hodnoty. 0 = žádná shoda, 1 = absolutní shoda, -1 = shoda, ale protikladných hodnot.

Jak se vidíme my?

Pokud porovnááme s našimi reálnými vlastnostmi stereotypy, které o sobě máme sami, není to také žádná sláva ($ICC = 0,11$). Překvapivé je, že my sami se vnímáme méně pozitivněji, než nás vnímá naše okolí (například méně přívětivěji).

Náš stereotypní Čech však představám stereotypního Čecha našich sousedů neodpovídá. Při porovnávání profilů vychází dokonce záporná korelace ($ICC = -0,53$), což znamená, že v některých osobnostních vlastnostech se vidíme protikladně.

Studie sama nabízí mnoho dalších zajímavých výsledků, pro ty, kteří se s ní chtějí seznámit dodávám, že vyšla v Československé psychologii 2012, ročník LVI, číslo 1.

Oceňuji, že jste se tím prokousala. Ovšem, vyrobila jste z článku spíše výpisky než popularizaci. Nepřidala jste k textu nic, co by čtenáři lépe umožnilo pochopit prezentovaná zjištění. A to jak po stránce statistické (co je ICC) tak po stránce věcné (o jaké vlastnosti tu šlo). Co třeba nějaký výňatek z grafu 1? Zkuste to prosím vylepšit.

SJ